

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه

۰۹ دسمبر ۲۰۲۳

یونس نگاه

فرصت هم‌زبانی بین‌المللی

هم‌زبانی بین‌المللی تحول بی‌پیشینه در دانش خواهد بود. تفاوت‌های کنونی جوامع در دسترسی به منابع به تدریج کم خواهد شد. تصور کنید بیست سال بعد بیشتر کتاب‌های علم بیولوژی، جامعه‌شناسی، طب، فلسفه، سیاست، اقتصاد و دیگران را بدون سانسور دولت‌ها، سازمان‌ها و احزاب به زبان پشتو یا فارسی خوانند! آن وقت نقش وزارت معارف، وزارت تحصیلات عالی، وزارت اطلاعات و فرهنگ و دیگر نهادهای دولتی ناظر گوش‌ها و چشم‌های مردم تغییر خواهد کرد. شاید نواسه‌های شما در شرایطی بزرگ شوند که دیگر دولت نقش چندانی در تعیین نصاب و نشر کتاب نداشته باشد.

احتمالاً در این مرحله زبان‌هایی که بنیه علمی کمتر دارند از بین نروند و زبان واحد بین‌المللی به وجود نخواهد آمد، بلکه همه زبان‌های زنده دنیا فرصت رشد خواهند یافت و ما در افغانستان، ایران، پاکستان و هر جای دیگر به زبان خود به بخش بزرگی از دانش و اطلاعات روز دسترسی خواهیم داشت.

البته این شانس برای زبان‌هایی میسر خواهد بود که گوینگانش نقش فعال بازی کنند. خود نیز کم‌وبیش تولید کنند و برای مدیریت انتقال مفاهیم از زبان‌های دیگر مواد کافی در فضای مجازی داشته باشند.

بر اساس حکم بازار (فراوانی و کمیابی)، خیلی از این معلوماتی که امروز دانش حساب می‌شود، بعد از فراوانی و همگانی‌شدن دیگر از رده دانش فنی و تخصصی خارج خواهند شد و به دسته اطلاعات عمومی قرار خواهند گرفت. با این حال نهادها، شرکت‌ها و مراجعی باز هم هسته اصلی و ارزشمند دانش روز را در انحصار خواهند داشت و رقابت بر سر منابع به مرحله دیگری انتقال خواهد یافت.

یک مثال می‌آورم. پیش از عصر صنایع، پوشاک کمیاب بود. بیشتر مردم به لباس کافی دسترسی نداشتند. ابریشم، کتان و پوست حیوانات کالاهای کمیاب و بسیار قیمتی بودند. نیلون و تکه‌های نفتی وجود نداشت. با رشد صنعت نفت و پتروشیمی کار به‌جائی رسید که پوشاندن بدن دیگر مسأله جدی اکثریت قاطع انسان‌ها نیست. همه ما می‌توانیم با صرف

درصد کوچکی از عاید خود لباس دست‌اول یا دست‌دوم بپوشیم. آدم برهنه کم می‌توان یافت. اما صنعت تولید لباس همگانی نشده است و انحصار بر این بازار همچنان وجود دارد.

تحول جاری در زبان نیز مصرف دانش را عمومی خواهد ساخت ولی تولید دانش همچنان سرمایه‌بر، پرزحمت و در انحصار عده‌ای خواهد ماند. نکته‌ی اساسی این است که تحول انقلابی جاری مثل هر انقلاب مهم جهانی دیگر فرصتی برای جابه‌جائی نسبی ثروت و منابع خلق می‌کند. ما حاشیه‌نشینان این عصر اگر بیدار باشیم می‌توانیم به متن برویم. از مصرفی‌بودن محض نجات پیدا کنیم و تولیدکننده شویم.